

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 548/2022
28.04.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Јанићијевић, адвокат у ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Београд, Полицијска управа у Косовској Митровици, са седиштем у Краљеву, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Краљеву, ради утврђења постојања радног односа и уплате доприноса, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Вишег суда у Краљеву Гж1 170/21 од 26.10.2021. године, у седници већа одржаној дана 28.04.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ решење Вишег суда у Краљеву Гж1 170/21 од 26.10.2021. године и решење Основног суда у Краљеву П1 334/21 од 10.08.2021. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Решењем Основног суда у Краљеву П1 334/21 од 10.08.2021. године одбачена је тужба.

Виши суд у Краљеву је решењем Гж1 170/21 од 26.10.2021. године одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио решење Основног суда у Краљеву П1 334/21 од 10.08.2021. године.

Против решења другостепеног суда тужилац је, преко пуномоћника из реда адвоката, изјавио благовремену и дозвољену ревизију. Ревизија је дозвољена по одредби члана 420. став 1. и 2. и члана 441. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...18/20).

Врховни касациони суд је испитао побијано другостепено решење у границама прописаним одредбом члана 408. вези са чланом 420. став 6. Закона о парничном поступку и одлучио да је ревизија тужиоца основана.

Предмет тужбеног захтева је утврђење да је тужилац у радном односу код тужене РС- МУП – ПУ Косовска Митровица – ИКМ Краљево почев од 01.03.2009. године и даље, што је тужени дужан признати и извршити код Републичког Фонда ПИО Србије – филијала Београд уплате доприноса по прописаним стопама на име тужиоца, а које ће детаљније прецизирати по обављеном вештачењу по вештаку економско – финансијске струке.

Тужилац је засновао тужбу за утврђење постојања радног односа на наводима да је био запослен на пословима ватрогасца у Полицијској управи у Косовској Митровици – седиште у Краљеву почев од 01.03.2009. године, када је преузет у СО Зубин Поток на основу Закључка Владе. У поступку пред Основним судом у Краљеву водио је парницу за исплату зарада за јун 2013. године, као и за неисплаћени додатак радницима туженог и трошкове превоза. Пошто је свим радницима туженог 31.12.2013. године престао радни однос и признато право на „посебну пензију“ по основу Уредбе Владе РС о условима за утврђивање права на посебну пензију запослених у Министарству унутрашњих послова на територији АП Косово и Метохија, тужилац је поднео тужбу због дискриминације, пред Вишим судом у Краљеву, у ком поступку му је дана 26.05.2020. године поднет доказ којим му се оспорава постојање радног односа.

Према становишту првостепеног суда, наводи тужбе су нејасни тим пре што на основу Резолуције Савета безбедности УН 1244 полицијске снаге нису деловале на подручју КИМ, па је нејасно какав је рад могао тужилац обављати у Полицијској управи у Косовској Митровици са седиштем у Звечану. Поред тога, првостепени суд закључује да, будући да је тужиоцу радни однос престао 31.12.2013. године, а да је тужбу ради утврђивања постојања радног односа поднео 14.07.2020. године, тужба је поднета по протеклу рока из члана 195. Закона о раду. Даље, првостепени суд образлаже да се пуномоћник тужиоца, на рочишту одржаном дана 10.08.2021. године у смислу члана 294. став 2. Закона о парничном поступку, изјаснио да остаје при поднетој тужби, налазећи да је иста одредива. По оцени првостепеног суда, постоје сметње даљем вођењу поступка, те је тужбу, применом члана 294. став 1. тачка 7. и члана 192. став 1. у вези са чланом 98. став 3. Закона о парничном поступку, одбацио као непотпуну и неразумљиву, позивајући се на околност да је пре тога пуномоћнику тужиоца, у смислу члана 294. став 2. Закона о парничном поступку омогућено да се изјасни о исходу поступка.

Другостепени суд је потврдио првостепено решење са разлога што прихвата становиште првостепеног суда да тужбени захтев не произлази логично из чињеничних навода тужбе, што представља сметњу даљем вођењу поступка.

Другостепени суд налази да су чињенични наводи тужиоца нејасни будући да се из истих не може закључити да ли тужилац тврди да је био запослен на пословима ватрогасца у МУП-у почев од 01.03.2009. године, те да је након тога преузет од стране СО Зубин Поток, или је у питању обрнута тврдња, из које би проистицало да је са радног места у СО Зубин Поток преузет на радно место на пословима ватрогасца у МУП-у тужене, затим да само одређење „и даље“ није довољно за поступање првостепеног суда из кога би уследило доношење јасне и прецизне одлуке. Посебно, образлаже да се благовременост тужбе не може испитати уколико је претходно тужба тужиоца оцењена као нејасна и неразумљива, те да изрека ожалбене одлуке не указује на то да је тужба одбачена, као неблаговремена. Надаље како је Војно-техничким споразумом у Куманову, потписаним 09.06.1999. године предвиђено повлачење Војске Југославије и Полиције Републике Србије са простора Косова и Метохије у року од 11 дана од дана ступања споразума на снагу, сматра да се оправдано доводи у питање

логичност и разумљивост навода тужбе да је тужилац обављао послове као запослени МУП-а на територији ПУ Косовска Митровица од 01.03.2009. године, будући да се према наводима тужбе рад обављао на подручју које је, према одредбама Кумановског споразума, било ван подручја деловања МУП РС. У вези са траженом исплатом доприноса, другостепени суд указује на то да тужилац није навео основицу и период за који ту исплату тражи, што је противно чл. 192. став 1. и чл. 98. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда основан је ревизијски навод тужиоца да се изражено становиште нижестепених судова о непотпуној и неразумљивој тужби не може прихватити.

Основано ревидент указује на то да разлози дати у другостепеном решењу за одбачај тужбе, суштински нису у вези са претходним испитивањем тужбе, већ се тичу оцене истинитости чињеничних навода из тужбе, те потом доношења материјалноправних закључака на темељу закључака о чињеничном стању, а да расправа о спорним чињеницама није ни вођена.

Другостепени суд није ценио закључке првостепеног суда о неблаговремености тужбе, већ су разлози одбачаја искључиво утемељени на закључку да је тужба нејасна и неразумљива.

Одредбом члана 195. Закона о раду прописано је да против решења којим је повређено право запосленог, или кад је запослени сазнао за повреду права, запослени, односно представник синдиката чији је запослени члан ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом. Рок за покретање спора јесте 60 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права. Првостепени суд се није позвао на решење којим би било повређено право запосленог – у конкретном случају решење којим би тужиоцу био отказан уговор о раду, уколико исто постоји, а ни на моменат сазнања запосленог за повреду – конкретно оспоравање постојања радног односа на које се указује у наводима тужбе.

Другостепени суд стаје на становиште да тужилац није разјаснио чињенице о начину обављања послова и свом статусу код околности да је подручје на ком је према наводима тужбе обављао рад, било подручје ван деловања Министарства унутрашњих послова, све према Кумановском споразуму из 1999. године. Врховни касациони суд указује на то да тужилац свакако није ни могао да разјасни наведене чињенице, будући да му је тужба у поступку одбачена.

Код таквог стања ствари, произлази да нижестепени судови изводе закључке о битним чињеницама о којима нису расправљали.

Са наведеним у вези, Врховни касациони суд указује на то да је одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије прописано, између осталог, да свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року,

јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама. Наведено предвиђа и Европска конвенција о људским правима, у члану 6 – право на правично суђење. Даље, према Закону о парничном поступку, одредби члана 1. у парничном поступку се пружа судска правна заштита и за решавање спорова насталих из радних односа. Према члану 2. ЗПП, странке имају право на закониту, једанку и правичну заштиту својих права, а суд не може да одбије одлучивање о захтеву за који је надлежан у ситуацији када на основу навода тужбе у њеном испитивању пре главне расправе, а након одговора на тужбу, оцени да постављени тужбени захтев не произилази логично из чињениних навода тужбе.

Тужилац је предложио доказе у прилог својих навода и тужбеног захтева, те се не може сматрати тужба непотпуном и неразумљивом. Тужилац тражи утврђење постојања радног односа, а од самог утврђења зависи и право тужиоца на доприносе за социјално осигурање.

Навођење речи у тужбеном захтеву „и даље“ при чему је јасно наведен датум од ког се тражи утврђење постојања радног односа такође тужбу не чини неразмљивом у смислу члана 294. став 1. тачка 7. Закона о парничном поступку.

Треба имати у виду да се тужба може одбацити због процесних недостатака на које судови у конкретном случају упућују, у поступку њеног претходног испитивања, а не након што је тужба достављена на одговор и тужени се упустио у расправљање по истој, што такође наведена решења нижестепених судова чини незаконитим.

При свему наведеном, нижестепени судови су у образложењу процесних решења расправљали о битним чињеницама, те изводили материјалноправне закључке, што самим тим наведена процесна решења чини противним закону.

На тај начин другостепено решење је захваћено битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 2. Закона о парничном поступку. То су разлози одлуке у изреци, донете по одредбама члана 415. став 1. и члана 420. став 6. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Бранко Станић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**